

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, de Oradea

Oradea, 27 iunie

Seria I, Anul XX, Nr. 12 (284), 2017

ÎNTÂLNIREA EPARHIALĂ A COPILOR

Din sumar:

Alocuțiunile Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;

Sora Lucia: a fi mesager prin orice stare de viață - pag. 5-6;

Un gând pentru Epsicopul Vasile Hossu - pag. 16-17.

Gala Societății Civile - Premiul I

Un reprezentant al Asociației Caritas Eparhial Oradea a participat, luni, 12 iunie 2017, la Gala Societății Civile care a avut loc la Teatrul Național din București. A fost un eveniment deosebit, deoarece s-a sărbătorit cea de-a XV-a ediție a Galei. Gala Societății

Civile este cel mai amplu proiect care promovează și premiază activitatea sectorului non-profit, neguvernamental din România (asociații, fundații, federații, grupuri de inițiativă, persoane fizice cu inițiativa civică).

Asociația Caritas Eparhial Oradea a înscris în competiție, la secțiunea programe, proiectul Prieteni pentru un zâmbet. Scopul programului este de a-i ajuta pe micii pacienți internați la Spitalul Clinic Dr. Gavril Curteanu din Oradea să treacă peste suferință și tratamente, un proiect continuu al asociației, încă din 2006.

Cu ajutorul voluntarilor, programul Prieteni pentru un zâmbet a avut continuitate în toți acești ani. Voluntarii noștri sunt cei care reușesc să aducă, de fiecare dată, zâmbete pe chipurile copiilor internați în spital și de aceea, noi le mulțumim.

Programul Prieteni pentru un zâmbet a intrat în competiție alături de alte 13 programe din țară, iar juriul, format din Cristian China-Birta, Liviu Chelcea, Monica Loloiu și Victoria Violeta Alexandru, a decis ca la ediția aniversară a Galei Societății Civile, Asociația Caritas Eparhial Oradea să obțină Premiul I – Secțiunea Programe pentru proiectul Prieteni pentru un zâmbet.

În acest an, la ediția aniversară a Galei Societății Civile, s-a mulțumit cui trebuie. S-a mulțumit oamenilor pentru implicarea lor, în toate sectoarele societății civile. Și de aceea, Asociația Caritas Eparhial Oradea mulțumește cui trebuie: Oamenilor.

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

CARITAS

Alocuțiunile Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

Dumnezeu este numai Iubire

11.06.2017

Iubiți frați și surori,

Lecturile biblice din această duminică, sărbătoarea Preasfintei Treimi, ne ajută să intrăm în misterul identității lui Dumnezeu. A doua lectură prezintă cuvintele de urare pe care Sfântul Paul le adresează comunității din Corint: „Harul Domnului Isus Cristos, iubirea lui Dumnezeu și împărtășirea Spiritului Sfânt să fie cu voi toți” (2 Corinteni 13,13). Această – să spunem – „binecuvântare” a apostolului este rod al experienței sale personale privind iubirea lui Dumnezeu, acea iubire pe care Cristos înviat i-a revelat-o, care a transformat viața sa și l-a „împins” să ducă neamurilor Evanghelia. Pornind de la această experiență a sa de har, Paul poate să-i îndemne pe creștini cu aceste cuvinte: „Bucurați-vă! Căutați desăvârșirea! Îmbărbățați-vă!... să trăiți în pace” (v. 11).

Comunitatea creștină, cu toate limitele umane, poate să devină o reflectare a comuniunii Treimii, a bunătații Sale, a frumuseții Sale. Însă aceasta – cum mărturisește același Paul – trece în mod necesar prin experiența milostivirii lui Dumnezeu, a iertării Sale. Este ceea ce li s-a întâmplat evreilor pe drumul exodului. Când poporul a încălcat alianța, Dumnezeu s-a arătat lui Moise în nor pentru a reînnoi acel pact, proclamând propriul nume și semnificația Sa. Așa spune: „Domnul, Domnul este un Dumnezeu plin de îndurare și milostiv, încet la mânie, plin de bunătațe și de adevăr” (Exod 34,6). Acest nume exprimă că Dumnezeu nu este departe și închis în El însuși, ci este Viață care vrea să se comunice, este deschidere, este Iubire care răscumpără pe om de infidelitate.

Dumnezeu întotdeauna ne caută mai întâi, ne așteaptă mai întâi, ne iubește mai întâi. Este ca floarea de migdal; așa spune profetul: „Înflorește prima” (cf. Ieremia 1,11-12). De fapt așa îi vorbește Isus: „Într-adevăr, atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât l-a dat pe Fiul Său, unicul născut, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viața veșnică” (Ioan 3,16). Ce anume este această viață veșnică? Este iubirea nemăsurată și gratuită a Tatălui pe care Isus a dăruit-o pe cruce, oferindu-și viața pentru mântuirea noastră. Și această iubire cu acțiunea Spiritului Sfânt a iradiat o lumină nouă pe pământ și în fiecare inimă umană care îl primește; o lumină care revelează colțurile întunecate, împietririle care ne împiedică să aducem roadele bune ale carității și milostivirii. Să ne ajute Fecioara Maria să intrăm tot mai mult, cu toată ființa noastră, în comuniunea trinitară, pentru a trăi și a mărturisi iubirea care dă sens existenței noastre.

Prin Euharistie se alimentează virtuțile

18.06.2017

Iubiți frați și surori, bună ziua!

În Italia și în multe țări se celebrează în această duminică Sărbătoarea Trupului și Sângelui lui Cristos – se folosește adesea numele latin: Corpus Domini sau Corpus Christi. Comunitatea eclezială se adună în fiecare duminică în jurul Euharistiei, Sacrament instituit de Isus la Cina cea de Taină. Totuși, în fiecare an avem bucuria de a celebra sărbătoarea dedicată acestui mister central al credinței, pentru a exprima în plinătate adorația noastră față de Cristos care se dăruiește ca hrană și băutură de mântuire.

Pagina evanghelică de astăzi, luată din Sfântul Ioan, este o parte a discursului despre „Pâinea vieții” (cf. 6,51-58). Isus afirmă: „Eu sunt Pâinea cea vie care s-a coborât din cer. [...] Pâinea pe care o voi da Eu pentru viața lumii este Trupul Meu” (v. 51). El vrea să spună că Tatăl l-a trimis în lume ca hrană a vieții veșnice și că pentru aceasta El se va jertfi pe sine însuși, Trupul Său. De fapt, Isus, pe cruce, a dăruit Trupul Său și a vărsat Sângele Său. Fiul omului răstignit este adevăratul Miel pascal, care face să se iasă din sclavia păcatului și susține pe drumul spre țara promisă. Euharistia este Sacrament al Trupului Său dat pentru a face să trăiască lumea; cine se hrănește din această hrană rămâne în Isus și trăiește prin El. A-l asimila pe Isus înseamnă a fi în El, a deveni fii în Fiul. (...)

În Euharistie El se oferă pe Sine însuși ca forță spirituală pentru a ne ajuta să punem în practică porunca Sa – să ne iubim așa cum ne-a iubit El -, construind comunități primitoare și deschise la necesitățile tuturor, în special ale persoanelor mai fragile, sărace și nevoiașe.

A ne hrăni cu Isus Euharistie înseamnă și a ne abandona cu încredere Lui și a ne lăsa conduși de El. Este vorba de a-l primi pe Isus în locul propriului „eu”. În acest mod iubirea gratuită primită de la Isus în Împărtășania euharistică, cu lucrarea Duhului Sfânt, alimentează iubirea față de Dumnezeu și față de frații pe care îi întâlnim pe drumul de fiecare zi. Hrăniți cu Trupul lui Cristos, noi devenim tot mai mult și concret Trupul mistic al lui Cristos. Ne amintește aceasta apostolul Paul: „Potirul binecuvântării pe care îl binecuvântăm nu este oare împărtășire cu Sângele lui Cristos? Pâinea pe care o frângem nu este oare împărtășire cu Trupul lui Cristos? Pentru că este o singură pâine, noi, cei mulți, suntem un singur trup, căci toți ne împărtășim din aceeași unică pâine” (1Corinteni 10,16-17). Fecioara Maria, care a fost mereu unită cu Isus Pâinea vieții, să ne ajute să redescoperim frumusețea Euharistiei, să ne hrănim din ea cu credință, pentru a trăi în comuniune cu Dumnezeu și cu frații.

Consiliului director al Uniunii Mondiale a Profesorilor Catolici la Oradea

Între 3 și 7 iunie, la Oradea au sosit într-o scurtă vizită de lucru, cei trei membri ai consiliului director al UMEC - Uniunea Mondială a Profesorilor Catolici, prof. Guy Bourdeaud'hui - președinte, prof. Giovanni Perrone - secretar general și prof. dr. John Lydon - trezorier.

Prezentă în 28 de țări din lume și cu o istorie care urcă până în anul 1908, așa cum citim în documentul emis de către Consiliul Pontifical pentru Laici, UMEC se pune în serviciul asociațiilor naționale a profesorilor catolici, aducându-le împreună, coordonându-le activitatea de studiu și cercetare, cu scopul de a duce învățătura Bisericii în educație și școală. Aceasta favorizează și susține crearea de asociații ale profesorilor catolici în lume și susține inițiativele și experiențele din mediul formării religioase, morale și profesionale a dascălilor catolici în strădaniile de apostolat între ceilalți profesori. UMEC luptă pentru apărarea și respectarea drepturilor libertății educative a profesorilor catolici. Obiectivele sale prioritare sunt promovarea unui sistem educativ care implică părinții, profesorii și elevii, cu scopul de a concretiza responsabilitatea fiecăruia în sânul comunităților educative.

Vizita acestora la Oradea este răspunsul dat unei invitații adresate de către Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, încă din toamna anului trecut. Primul contact al profesorilor români cu UMEC s-a întâmplat între 18 și 20 noiembrie 2016, când, la Londra, pr. prof. Alexandru Dragoș și pr. prof. Adrian Podar au participat la întâlnirea

anuală a consiliului director, desfășurat în capitala Marii Britanii, cu tema Etica și virtuțile în viețile personală și profesională a profesorilor, unde au fost prezenți delegați din mai multe țări.

Au fost mai multe momentele de părtășie și schimburi de idei în cadrul vizitei în urbea de pe malul Crișului Repede, dar cele mai importante au constat din întâlnirile avute cu ierarhii catolici orădeni. Luni 5 iunie, aceștia s-au întâlnit cu Excelența Sa Virgil Bercea și în 6 iunie, cu Excelența Sa László Böcskei, episcopul romano-catolic de Oradea. De asemenea, au fost foarte rodnice întâlnirile cu directorii, reprezentanții, profesorii și elevii celor două instituții de învățământ aflate în grija Bisericii Române Unite, Liceului Greco-Catolic Iuliu Maniu și Liceul Don Orione din Oradea. Întrevederile cu pr. rector Anton Cioba și prof. Ionuț Popescu, directorul de departament al Facultății de Teologie Greco-Catolică din Oradea, au avut ca urmare formularea intențiilor de colaborare și la nivel universitar, dar și invitarea aleșilor oaspeți la simpozionul organizat în octombrie de către Seminarul orădean, care serbează 225 de existență.

Unul dintre rezultatele concrete ale întâlnirii este fixarea următoarei întâlniri mondiale a profesorilor catolici pentru 10-12 noiembrie 2017. Atunci, mai mulți dascăli care predau în școli catolice vor putea să aibă un schimb de experiențe cu profesori din diferite colțuri ale mapamondului, să participe la conferințe tematice și să deschidă noi oportunități de colaborare între diferitele școli catolice.

Această întâlnire a fost posibilă cu binecuvântarea episcopului Virgil Bercea, dar ar fi fost imposibilă fără aportul uman și material al Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, prin Biroul Pastoral Pentru Laici și pr. Paul Popa, inițiatorul acestei colaborări, pe care o sperăm cât mai îndelungată și mai rodnică. Profesorii din școlile greco-catolice orădene, alături de doamna director Antonia Nica și domnul director Alexandru Stoica, le mulțumesc și se roagă pentru binecuvântarea muncii acestora!

Pr. Adrian PODAR

Pr. Cristian SABĂU

SORA LUCIA DE LA FATIMA: A FI MESAGERI PRIN ORICE STARE DE VIAȚĂ

În acest an 2017, Biserica Catolică aniversează Centenarul aparițiilor Maicii Domnului la Fatima. Definitivă a fi “cea mai profetică dintre aparițiile mariane”, venirea Fecioarei Precurate în 1917 înaintea celor trei păstorași a adus întregii omeniri o chemare puternică spre Dumnezeu și spre Evanghelie, cu tonalități ce sunt valabile încă până astăzi. Însuși Papa Benedict al XVI-lea, în timpul pelerinajului apostolic la Fatima din mai 2010, a rostit cuvinte ce dau de gândit: “S-ar înșela cel care ar crede că misiunea profetică a aparițiilor de la Fatima este încheiată. Aici re trăiește acel plan al lui Dumnezeu care interpelează omenirea încă de la începuturile sale”. Așadar merită efortul de a ne informa asupra întâmplărilor de la Fatima în calitatea lor de evenimente istorice, însă merită încă și mai mult să ne întrebăm care poate să fie semnificația lor pentru noi, în acest moment istoric în care trăim și în tipul de vocație care ne-a fost încredințat fiecăruia.

În a doua apariție, cea din 13 iunie 1917, „Doamna îmbrăcată în alb” a spus că urma în curând să-i ducă cu Ea în Rai pe Iacinta și pe Francisc. Deja din zilele premergătoare, Lucia era deosebit de necăjită de batjocurile și disprețul celor care – în propria familie și în afara acesteia- nu voiau să creadă în „născocirea copilărească” a aparițiilor și, prin urmare, găsea înțelegeri, reazem și căldură umană numai în cei doi verișori. Astfel, cuvintele Doamnei despre moartea celor doi mai mici îi deschideau înainte o perspectivă dramatică! „Și voi rămâne de una singură?”, a întrebat-o –nu fără neliniște- pe Sfânta Fecioară. „Nu te voi părăsi niciodată, a auzit dulcele răspuns, Inima mea îți va fi scăparea și calea ce te va conduce către Dumnezeu. Isus dorește să se servească de tine pentru a mă face cunoscută și iubită. El vrea să instituie în lume devoțiunea către Inima mea Neprihănită”. Maica Domnului i-a adresat Luciei aceste cuvinte, însă validitatea lor poate să meargă dincolo de orice persoană individuală.

Susținută de episcopul ei, Lucia a decis să se consacre lui Dumnezeu, făcându-se călugăriță. Pe 15 iunie 1921, cu o zi înainte de plecarea de la Fatima, a mers să-și ia la revedere de la acele locuri în care Infinitul îi devenise vizibil. Pe când se afla acolo, a trăit o ispită puternică de a amâna plecarea, întrucât o costa prea mult gândul că poate nu ar mai fi văzut niciodată acele tărâmurii binecuvântate. Să-i ascultăm cuvintele: „A fost în acea ocazie că am simțit mâna Ta prietenoasă și maternă care îmi atingea umărul. Am ridicat privirea și Te-am văzut: erai Tu, Maică binecuvântată, cea care îmi întindeai mâna și îmi arătai calea. Buzele Tale s-au deschis, iar timbrul cel dulce al vocii Tale mi-a redăruiat lumina și pacea în suflet: «Sunt aici pentru a șaptea oară. Du-te,

urmează calea pe care Preasfințitul Episcop vrea să te conducă. Aceasta este voința lui Dumnezeu!»”

Nu toți avem privilegiul de-a auzi în mod direct de pe buzele Fecioarei mângâierea și confirmarea atunci când, în momente de îndoială, ne regăsim șovăielnici. Totuși, așa cum am spus, gesturile și cuvintele pronunțate la Fatima nu au o valabilitate restrânsă doar la persoana care le-a auzit, ci poartă într-însele un parfum universal, precum este universală Evanghelia!

Dacă ne gândim bine, Fecioara îi trasase Luciei misiunea de a răspândi în lume devoțiunea către Inima Neprihănită, iar, mai apoi, a încurajat-o să devină călugăriță. Începând din 1921, Lucia a fost măicuță dorotee până în 1947, când a intrat în Mănăstirea Carmelitană de la Coimbra. Ne pare însă că există aici o contradicție: întâi, Fecioara o îndeamnă să fie propagatoare a unui mesaj către lume („Isus dorește să se servească de tine pentru a mă face cunoscută și iubită!”), pentru ca mai apoi să o închidă între zidurile unei mănăstiri („Du-te! Aceasta este voința lui Dumnezeu!”), îndeosebi când vine vorba despre Mănăstirea Carmelită, cu regula ei strictă bazată pe tăcere și rugăciune contemplativă. Acest lucru ne dă de înțeles că toate criteriile eficienței umane nu corespond criteriilor lui Dumnezeu.

Cred cu putere că Sora Lucia a făcut cunoscută lumii Inima Neprihănită a Mariei, chiar dacă a rămas discretă și tăcută! Nu mă refer la activitatea ei literară (cele două cărți de Memorii, alte volume de reflecții spirituale și amintiri și, de asemenea, la cele peste o mie de scrisori), ca o compensare a faptului că, fiind călugăriță de clauzură, nu putea să aibă voce publică. Mă refer la faptul că, în virtutea unui plan misterios al lui Dumnezeu, cel care își trăiește pe deplin vocația și propria sta-

Sinodul Episcopilor Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică

În atenția Episcopilor Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică, reuniți în sesiune sinodală ordinară între 15-17 mai 2017 la Blaj, s-au aflat analiza diferitelor aspecte interne din viața Bisericii, chestiuni pastorale și administrative, mass-media catolică precum și inițiativele comune în cadrul Eparhiilor Bisericii noastre.

Episcopii sinodali au reflectat cu precădere asupra Cauzei de beatificare a Episcopilor morți în faimă de martiri sub regimul comunist, aflată în faza de definitivare, precum și asupra invitației adresate Sfântului Părinte Papa Francisc din partea Conferinței Episcopale Române precum și din partea Preafericirii Sale Cardinalul Lucian, de a vizita România în anul 2018.

Totodată, a fost analizată coordonarea comunităților greco-catolice române în diaspora occidentală.

Următoarea Sesiune sinodală ordinară se va desfășura în intervalul 28-30 septembrie 2017, la Blaj, sediul Arhiepiscopului Major, ocazie cu care vor fi prezenți Prefectul Congregației pentru Bisericile Orientale, Cardinalul Leonardo Sandri și Nunțiul Apostolic în România, Arhiepiscopul Miguel Maury

Buendia.

În aceste zile de comuniune, întregul Sinod s-a rugat Bunului Dumnezeu pentru binele poporului nostru și al țării noastre.

Sinodul Episcopilor îi reunește pe toți Episcopii Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, din România și din afara granițelor țării, reunindu-se în sesiune ordinară de două ori pe an, primăvara și toamna.

Notar

Pr. Cristian CRIȘAN

SORA LUCIA ...

(urmăre din pag. 5)

re de viață (chiar dacă este vorba despre o viață retrasă, ascunsă și de slujire, departe de ochii lumii), realizează apropierea Împărăției lui Dumnezeu. A cultiva devoțiunea la Inima Neprihănită nu înseamnă a mai adăuga câteva rugăciuni la cele care se fac deja, cât mai degrabă aderarea totală și adoptarea ca model existențial a vieții Aceleia care a făcut din sine un răspuns deplin și definitiv Domnului, într-un tip de viață care a devenit permeabilă Împărăției lui Dumnezeu. Da, prin urmare este cu putință să răspândești un mesaj chiar și atunci când rămâi ascuns și smerit, evitând gălăgia și concurența cu mijloacele de comunicare.

M-a impresionat răspunsul pe care John Haffert, un jurnalist american l-a primit de la sora Lucia atunci când a întrebat-o dacă prima și cea mai importantă cerere a Fecioarei Maria la Fatima consta în invitația de a ne ruga Rozarul. „Nu, Rozarul nu este condiția cea mai importantă” a afirmat Lucia, și a continuat explicând cum condiția esențială era inclusă în cererea făcută de către Maica Domnului păstorașilor: „Vreți să vă oferiți Domnului gata la jertfă, gata să primiți toate suferințele pe care vi le va trimite, drept reparare a atâtor păcate prin care se vatămă dumnezeiasca mărire, spre întoarcerea păcătoșilor și spre vrednica ispășire a injuriilor și a tuturor ocărilor aduse Neprihănitei Inimi a Mariei?” Viața trăită în pacea lui Dumnezeu, în tihna dată de către o credință adevărată și sinceră, acceptarea crucilor mai

mici sau mai mari de fiecare zi –continuă Sr. Lucia- pot să „pună capăt răului ce amenință lumea de astăzi, și, de asemenea, să aducă harul convertirii Rusiei și un veac de pace pentru întreaga omenire” (vezi I. Suci, Fecioara din Fatima, Ed. Surorilor Lauretane, Baia Mare, p. 450).

Scopul venirii Mariei la Fatima este acela de a ne învăța să trăim „teologică” a celui care reușește să întrevadă prezența lui Dumnezeu în fiecare circumstanță a vieții, acceptând totul din partea Lui, precum se acceptă din mâna propriului părinte. Dacă această stare de adeziune interioară poate să ajute –de-a dreptul- la convertirea Rusiei, aceasta va putea favoriza cunoașterea și iubirea către Inima Neprihănită. Față de cei doi verișori ai ei, care au fost proclamați sfinți pe 13 mai 2017, Sr. Lucia a fost lăsată pe pământ de către Sfânta Fecioară pentru ca să „o facă să fie cunoscută și iubită”. Ea și-a îndeplinit pe deplin această misiune nu atât vorbind și scriind, ci trăind în Dumnezeu!

Prin urmare este cu putință să îl mărturisim lumii pe Domnul, putem să răspândim iubirea și devoțiunea către Inima Neprihănită intonându-ne –simplu și autentic- propria viață, propria vocație, propria stare în și pentru Dumnezeu. A fi conștienți de aceasta poate să confere o încărcătură remarcabilă de har fiecărui gest și fiecărei înțelegeri, chiar și cea mai umilă și ascunsă. Probabil este aceasta una dintre marile profeții pe care Sfânta Fecioară, prin intermediul „celeia mai profetice dintre aparițiile Ei, ne-a adus acum 100 de ani la Fatima. Și nu este nimic altceva decât Evanghelia rostită cu alte cuvinte...

Noapte de veghe în Parohia Ștei

În noaptea dintre 19 spre 20 mai a.c., Parohia „Schimbarea la față” din Ștei a fost gazda tradiționalei „Noapți de veghe”, acelei nopți petrecute în totalitate în rugăciune și cânt de laudă aduse lui Dumnezeu. Creștini din diferite colțuri ale țării s-au reunit în rugăciune pentru aniversarea celei de-a 100-a nopți de veghe. Acești credincioși, alături de miile de ascultători ai Radio Maria au oferit efortul, renunțările și rugăciunile lor la intenția Sfintei Fecioare Maria, pentru obținerea de haruri de la Fiul Său, Isus.

Programul spiritual a debutat cu Rozariul după care a urmat Vecernia animată de Seminariștii orădeni, urmând apoi Sfânta Liturghie celebrată de PS Virgil Bercea, împreună cu un sobor de preoți veniți din Eparhiile și Diecezele noastre. Credincioșii, ascultând îndemnul din Evanghelie, “Oile Mele ascultă de glasul

Meu și Eu le cunosc pe ele, și ele vin după Mine” (Io 10, 27-38), au avut bucuria de a primi învățătura Domnului și de a fi hrăniți cu Sfintele Sale Taine. E nevoie de astfel de momente cu Isus, pentru a putea trăi deplin prezentul.

Adorându-L pe Isus, comunitatea a privit spre Cea care îi este mereu alături: Maica Sa Preasfântă. Ea a fost invocată și lăudată prin Acatistul Sfintei Fecioare de la Fatima, rugăciune celebrată de Pr. Anton Cioba, rectorul Seminarului Teologic din Oradea. De subliniat faptul că în biserica din Ștei, în aceste momente de rugăciune a fost prezentă și Fecioara Peregrină: o copie fidelă a Statuiei Sfintei Fecioarei de la Fatima. După celebrarea Acatistului a urmat o procesiune cu Statuia Fecioarei de la Fatima prin oraș precum și alte celebrări liturgice, programul religios terminându-se în dimineața zilei de sâmbătă.

Îi mulțumim bunului Dumnezeu pentru că ne-a oferit ocazia de a participa la acest eveniment religios ce reunește întreaga Biserică Catholică de ambele rituri din România. Aducem mulțumiri Preasfinției Sale Virgil Bercea pentru prezența sa în mijlocul comunității din Ștei și a tuturor pelerinilor adunați cu această ocazie. Mulțumim gazdelor pentru organizarea acestui eveniment de o trăire spirituală deosebită și, nu în ultimul rând, mulțumim tuturor pelerinilor prezenți. Aceștia ne-au transmis credința și puterea lor de sacrificiu.

Mihai MICLĂUȘ

Prietenie

Luni, 22 mai 2017, s-a desfășurat ultima activitate din cadrul proiectului educativ local cu participare internațională Prietenie. O punte culturală între Oradea și Debrecen.

În proiect au fost implicați elevi din ciclul gimnazial de la Liceul Greco-Catolic Iuliu Maniu, Oradea, precum și un grup de copii de la Școala Greco-Catolică Sfântul Efreim din Debrecen. Acțiunea a avut loc în liceul orădean, făcând parte din activitățile propuse prin proiect: Competiția Regională de Cântec Popular, e-Friendship și Matematica altfel. După momentul artistic din sala festivă a liceului, au urmat activitățile sportive, la care au participat elevi din cele două școli.

Cei care au obținut premii la activitățile propuse prin proiect au fost premiați. Elevii din Debrecen au vizitat obiective importante din istoria și cultura noastră, dintre care au fost profund impresionați de Catedrala Greco-Catolică Sfântul Nicolae, dar și de cetatea din Oradea.

Proiectul promovează conduita pozitivă și deschiderea lui spre celălalt. Oradea, un oraș cu experiență multiculturală, prin acest proiect s-a îmbogățit, căci proiectul a prilejuit o și mai mare intersectare culturală,

deschizând spre emulație și prietenie.

O dimensiune importantă a colaborării dintre părțile implicate în proiect a vizat și promovarea celor două instituții școlare între elevii, profesorii și părinții participanți, pentru a crește încrederea în sistemul de învățământ și în valorile culturale și spirituale comune.

„Prin acest proiect, ne propunem să scoatem la lumină și să valorificăm elemente culturale menite să educe, să formeze și să contureze personalitățile de mâine ale societății românești. De asemenea, se vizează conștientizarea elevilor din școlile vizate asupra valorilor și spiritualităților creștine și să îi responsabilizeze prin organizarea de activități specifice, în perioada desfășurării proiectului, februarie-mai 2017”, cum precizează inițiatorul proiectului, prof. Adrian Podar

„Sperăm ca anul viitor să continuăm desfășurarea activităților educative și formative între școlile greco-catolice partenere, căci roadele colaborării se culeg atunci când obiectivele sunt fixate pe termen îndelungat”, a spus prof. Bodo Pèter, director adjunct al școlii din Debrecen.

Emilia HAȘ

Ioan DĂRĂBĂNEANU

PASTILA CREDINȚEI (X)

Oameni și cărți din "fundul - fundușului" vremurilor (2)

Au poposit încă odată în palma mea, care este departe de a fi, dimensional, ca a unui pâlmaș, câteva cărțulii, ușoare precum o pană din aripile îngerilor. Ele vin din fundul - fundușului timpului, din vremuri vechi spre admirația uimită a privirilor. Ușoare adieri îngerești, în epiderma palmei întinse, primesc greutatea sensului vieții, în timp ce trec prin filtrul minții și ajung în sufletul lipsit de neuroni și sinapse, în zona în care există, un "doar" și nu "numai", ci toată credința și iubirea în Dumnezeu.

1. Prima cărțulie, sosită de la "Tipografia Seminarului Greco-catolic" din Blajul anului 1914, are pe fața de copertă, cu nimic deosebită de celelalte 65 de pagini din interior, titlul: "Sora Terezia de Pruncul lui Isus" și la mijloc, desenată o inimioară în care o vedem pe Sf. Fecioară Maria, cu pruncul Isus, iluminată de raze, abia perceptibile vizual.

Stăruințe colecționare, bibliofile, ne determină să amintim, informațiile de pe coperta doi: "Nihil obstat imprimatur - Dr. Victor Szmigelski - vicar general" și un sigiliu în care descifrăm: "Sigilium Sedis Metropolitanae Alba Juliensis - MDCCCLV" și o emblemă. Cărțulia cuprinde: "Parte primă - Vieța Sa", "Partea a doua - După moartea sa" și câteva pagini sub titulatura: Extras din "Istoria unui suflet" adică din Viața Surorii Tereza de pruncul Isus scrisă de ea însăși. Ultimele două pagini cuprind o scurtă "Notă" și o "Declarație".

Refuzând ideea de recenzie, îndrăznesc să dezvălui câteva observații, meditații personale.

În primul rând titulatura "Sora Terezia de Pruncul lui Isus".

Prepoziția "de" poate să introducă un atribut care arată locul (Sf. Francisc de Asissi), conținutul (carte de rugăciuni), titluri nobiliare (baron de Bruchental), filiația (pui de căprior), apartenența (credincioși de rit occidental) etc. În cazul titlului acestei cărțulii prepoziția "de" indică atât un atribut de apartenență, filiație dar și un titlu nobiliar.

În ziua de 10 ianuarie 1889, fetița de 15 ani Maria Francesca Tereza, obținând o dispensă de vârstă din partea Papei Leon al XIII-lea, îmbracă haina călugărească. Din acel moment primește apartenență, filiația de "Pruncul Isus". În scurta sa viață de călugăriță carmelitană a avut o comportare exemplară oferindu-și viața lui Isus. Ea a înțeles "Calea copilăriei spirituale". Sora Tereza scria: "Eu m-am oferit pruncului Isus să facă din mine o jucărie a lui ..." Sora Tereza nu dorea să fie un "bibelou prețios" ci să fie "o minge mică, fără valoare, de aruncat la pământ și de bătut cu picioarele, sau de strâns la piept".

Prin modul său de viață consacrată Sora Tereza

și-a câștigat "dreptul" ca prepoziția "de" să fie un titlu mai mult decât nobiliar. Un titlu de noblețe spirituală divină.

"Declarația" de la pagina 67 a acestei cărțulii mi-a atras atenția, consfințind, încă odată, convingerea în probitatea spirituală a ridicării la înălțimea sfințelor altare a unor persoane consacrate. Ni se spune în "Declarație" că în conformitate cu decretul "Papii Urban VIII, titlul de sfânt ori de venerabil, ce se dă în cărticica aceasta, unor persoane, asupra cărora biserica nu s-a putut pronunța nu are decât o valoare curat omenească și privată ...". Meditație personală: și astăzi există unele persoane, cărora atributul de sfinți, sfințitori ori "sfinți mărunți" (Andrei Pleșu) are o valoare "curat omenească". Și dacă este curată, atunci se bazează pe credința, iubirea lui Dumnezeu și a semenilor, prin rugăciuni și faptele acestora.

Și încă o frază din această "Declarație": "tot așa cu expunerea faptelor și grațiilor extraordinare înșirate aici nu avem de gând să prevenim judecata Pontificelui Suprem, căruia ne supunem total". Deci fără "pile" (expresia sec. XXI), fără influențări!

Și iată, la o distanță de timp de 11 ani, de la apariția acestei cărțulii, în anul 1925, la 17 mai, Papa Pius al XI-lea a ridicat la cinstea altarelor pe Sora Tereza de Pruncul Isus, care a devenit "Sfânta Tereza a Pruncului Isus" (1873 - 1897).

2. O altă cărțulie pentru palma zidarului, a agriculturului, muncitorului și mai ales pentru viața spirituală a tuturor, are un titlu de lingvistică cu parfum medieval: "EPISTOLIE A DOMNULUI NOSTRU ISUS HRISTOS ÎMPREUNĂ CU ICOASELE NĂSCĂTOAREI DE DUMNEZEU ȘI RUGĂCIUNILE MÂNGĂIETOARE ALE SFINȚILOR PENTRU FIECARE ZI" și a apărut în anul 1941, la Editura Diecezană Arad.

"Precuvântarea" cărțuliei ne trimite în zona "legii conservării misterului" (Lucian Blaga). Aflăm înveșmântați în straietele paranormalului, că "Epistolia Domnului", ar fi o "carte nescrisă de mână omenească" ce a fost găsită - spune tradiția - "într-o piatră căzută ca un meteor", adică "căderea din cer a Epistoliei". Se spune că "piatra cerească (meteorul) a fost găsită pe

(urmărire din pag. 8)

pământul Palestinei, în apropierea sfintei Biserici zidită pe locul unde se găsea mormântul Domnului din grădina lui Iosif”.

”Precuvântarea” ne oferă o ultimă informație uimitoare. Patriarhul Ierusalimului Ioanichie, împreună cu ”toți Mitropoliții și Episcopii, după ce trei zile și trei nopți au făcut împreună rugăciuni și denii, cu cântări sfinte” au urmat îndemnul unui ”glas din cer” să desfacă piatra cu ”blagoslovitele mâini”. În piatră au găsit ”dumnezeiești cuvinte, scrise pe bucațele ce se desprindeau de pe piatră ca niște fășii”.

Cele câteva capitole ale cărțuliei sunt: Epistolia Domnului, Epistolia Maicii Domnului, Icoasele Maicii Preacurate, Rugăciuni (Rugăciunea Marelui Vasile, Rugăciunea Sf. Ioan Gură de Aur, Rugăciunea de Duminică, Luni, Marți, Miercuri, Joi, Vineri, Sâmbătă). Îl rugăm și noi pe Bunul Dumnezeu să ne dea putere în realizarea unui proiect la nivelul protopopiatului Beiuș sub genericul Muzeul ”Beiușul și greco-catolicismul” pe facebook.

3. Și încă o cărțulie ”palmată” ajunsă în zona admirației noastre creștine. Dincolo de un mic fragment de copertă ronțită de vicisitudinile timpului găsim pe pagina 2 titlul: ”Cărticica Soldatului creștin compusă de Pr. Dr. Dumitru Herghelegiu - 1944 - Institutul Presa Bună, Iași. Pe cealaltă față a acestei pagini scrie: Nr.89/44, Iași 22 februarie 1944, Imprimatur + Mihai Robu Episcop de Iași”.

Răsfoim ”în fugă” cărțulia. După convenitele și mobilizatoarele, caldele ”instrucțiuni” și ”câteva sfaturi” apar paginile cu ”Rugăciunile principale” și alte rugăciuni ale creștinului, apoi ”Ascultarea Sfintei Liturghii”, ”Rozariul” și în final Rugăciuni la Dumnezeu pentru ostași către Sf. Fecioară, către Sf. Iosif, către Sf. Mihail Arhanghelul, către Sf. Maurițiu, către Sf. Sebastian Martirul, către Sf. Martin, soldat apoi episcop și alte câteva rugăciuni (a ofițerului, a recrutului, a rănitului). Ultima rugăciune nu poate fi decât ”Rugăciunea pentru pace” care se încheie cu: ”Să se facă pace prin puterea Ta” ... și ”belșug în cetățile Tale”.

4. O cărțulie a cărei preț era în anul apariție sale 1941 - 12 lei, poartă titlul: ”Căința Desăvârșită o cheie de aur a cerului”, apărută tot la Iași la Institutul de Arte Grafice ”Presa Bună” sub oblăduirea Episcopului de Iași Mihai Robu. Ce este căința, Cum trezim în noi și făptuim credința, sunt

temele principale iar în final sunt Rugăciuni.

5. O altă cărțulie din ”tolba istoriei” ce poartă autoratul ”Pr. Dr. Ilie Dăianu” apărută în ”Biblioteca A.G.R.U., Nr.18”, poartă titlul: ”Un Sfânt Pribeag român” și are pe copertă reproducerea unei stampe în care Sfântul român Pribeag îngenunchează în fața Sfintei Fecioare Maria cu Pruncul Isus în brațe, așezată pe tronul

unui nor, deasupra unei plai, ce nu poate fi decât cel mioritic, abia schițat în fundal. Cărțulia de față, apărută în ”Ediția a III-a, revăzută și îmbogățită”, ”cu aprobarea celor mai mari”, a fost tipărită la ”Institutul de arte grafice S. Matheiu Timișoara”. Din păcate nu am găsit nicăieri, înscris anul editării.

Titlul ”Rugăciune”, de pe coperta doi, ne face să credem că a fost scrisă înainte ca ”Ieremia Valacul” (1556-1625) să fi fost ridicat în ”șirul sfinților”. Prin această ”Rugăciune”, ”regele preasfânt al tuturor neamurilor”, Isus Cristos este rugat: ”Caută spre blândul tău popor românesc, ridicând în șirul sfinților pe venerabilul tău slujitor Ieremia”. Rugăciunea mai cere: ”să ajungem la unirea credinței și la cunoștința măririi tale celei neapropiate”.

După această ”Rugăciune”, cititorul poate să parcurgă șase capitole (cartea are în total 62 de pagini, de format mic) iar în ultimul intitulat ”Se mișcă lumea și se pornesc cei mari”, descoperim parcursul demersurilor de canonizare și în același timp reușim, să fixăm ipotetic perioada apariției acestei cărți. Procesul de canonizare a început în 1627. A fost abandonat din motive neelucidate.

În anul 1915 Nicolae Iorga a susținut în fața Academiei un referat despre această carte, apărută în 1670 despre viața și activitatea lui Ieremia. Credem că ceea ce avem noi în față, această cărțulie semnată de Pr. Dr. Ilie Dăianu, a apărut după demersul istoricului român Nicolae Iorga (1915).

Canonizarea venerabilului Ieremia a fost susținută de Papa Urban al VIII-lea și apoi, în mod deosebit de Papa Inocențiu al XI-lea. Episcopii Bisericii Unite cu Roma au înaintat o rugăciune în acest sens Papei Pius al XI-lea.

În octombrie 1983 Papa Ioan Paul al II-lea l-a beatificat și astfel Ieremia Valahul a devenit Fericitul Ieremia Valahul, comemorat la 19 iunie ziua sa de naștere.

În Valea Beiușului, „în luna lui Mai”

1. În urmă cu 100 de ani (1917), „în Valea Iria, în luna lui Mai / Fecioara Maria cobora din Rai”, la Fatima.

În luna lui Mai, în prima Sfântă Duminică (7 mai), cu ocazia întâlnirii lunare plenare a Reuniunii mariane din Parohia Beiuș, am pășit spiritual prin rugăciune, comemorare binecuvântată și adorație în întâmpinarea Fecioarei Maria, care încă odată și mereu coboară din Rai, îngăduindu-ne să-i contemplăm, cu privirile sufletelor noastre, chipul Ei slăvit, să-i ascultăm îndemnul, să-L întâlnim, prin intermediul Ei, pe Tatăl ceresc.

Preasfânta Fecioară, ne-a „surâs frumos” și „blând”, „ne-a vorbit cu glas duios” (cum spune cântecul „În Valea Iria”). Solia ne-a fost adusă, de la cei „trei ciobănei” de către trei marianiști: Gligor Ana, Dărăbăneanu Maria Tatiana și protopopul părintele Zima Zorel.

Cu acest prilej, după evocarea succintă a celor cinci apariții a Sfintei Fecioare Maria, doamna Aurelia Gligor, o statornică marianistă, a relatat momentele de profundă emoție și înălțare spirituală trăite cu ocazia recentului pelerinaj la Fatima. Părintele Zorel a clarificat interpretarea spirituală a fenomenului Fatima, subliniind esențialul mesajului transmis: schimbarea mentalităților, convertirea, chemarea la pocăință prin rugăciune și prin aceasta la fapte creștinești.

2. Tot „în luna lui Mai” s-au adunat în aceeași clipă a lumii greco-catolice, cei 56 de pelerini credincioși ai Protopopiatului din „Valea Beiușului” (Ștei, Valea de Jos, Drăgoteni, Pocola, Beiuș), împreună cu preoții parohi, s-au alăturat multelor sute de pelerini din toate eparhiile, la Sighetu Marmației, în data de 13 mai.

Un drum de 600 de km, parcursi cu autocarul, dus-întors, a fost transformat într-un spațiu al rugăciunilor, mai ales, Rozarul, evocări ai episcopilor greco-catolici martiri ai Bisericii noastre, torturați și uciși în închisorile comuniste precum cea de la Sighetu Marmației, și de asemenea evocarea apariției Sfintei Fecioare Maria la Fatima, realizate de preoții Zima Zorel și Emil Ghiurcă. Aceștia, cu o deosebită pricepere și pedagogie preoțească, au asigurat copiilor pelerini (în număr destul mare) o atmosferă destinsă specifică vârstei, prin cântece și jocuri de factură religioasă.

Fără cuvinte voit îngrijite, așezate în declamări stereotipe în această zi săvârșitu-sa întărirea credinței, plămădirea activă a speranței și calea deschisă spre iubirea față de Dumnezeu și semenii noștri.

3. Și iarăși „în luna lui Mai”, la Biserica „Sfinții Trei Ierarhi” din Beiuș, duminică 14 mai, credincioșii parohiei au participat la „Întâlnirea parohială a familiilor” și au ascultat o conferință spirituală pe tema „Iertarea în familie” ca o virtute de reînnoire și reînflăcărea a iubirii, susținută de părintele Mihai Tegzeș, responsabil cu pastorația familiilor la nivel eparhial.

De la Familia Sfântă, la familiile credincioșilor și până la Familia mare a Bisericii noastre, ca un fir călăuzitor iubirea aproapelui hrănește speranța și împreună asigură credința în Dumnezeu. Participanții au trăit convingerea că

trăinicia familiei nu există doar sub urarea „casă de piatră” ci prin îndemnul creștin „îngăduiți-vă unul pe altul”.

4. Și încă o dată „în luna lui Mai”, în noaptea de 19 spre 20, la Biserica „Schimbarea la Față” din Ștei, Protopopiatul Beiuș, prin strădania mereu neobosită a părintelui Ghiurcă Emil s-a săvârșit o desăvârșire în credință: „Noaptea de Veghe” sub cupola cifrei „100”; o sută de ani de la apariția Sfintei Fecioare Maria de la Fatima și cea de-a suta Noapte de Veghe.

Biserica a fost neîncăpătoare pentru cele câteva sute de credincioși veniți din diferite regiuni ale Țării, astfel că cei din afara clădirii au urmărit rugăciunile cu ajutorul imaginilor proiectate pe un ecran. Credincioșii prezenți au avut prilejul să fie binecuvântați de PSS. Virgil, episcop de Oradea, care a condus concelebrarea Sfintei Liturghii împreună cu un sobor de preoți.

5. Și încă... încă „în luna lui Mai”, în fapt de seară a zilei de 20 mai, Statueta Sfintei Fecioare de la Fatima, încoronată „Regina lumii” a parcurs un pelerinaj în parohiile Valea de Jos și Delani, unde zeci de credincioși și-au exprimat prin rugăciune, cânt și lacrimi dragostea față de Mama noastră cerească. În aceeași seară, statueta a ajuns în parohia Beiuș.

Duminică, 21 mai, Sfânta Liturghie a fost precedată de procesiunea credincioșilor ce au urmat statueta Sfintei Fecioare în jurul Bisericii. Liturghia a fost concelebrată de părintele paroh Zorel Zima și părintele viceparoh Iosif Slobodnic, care au rostit și rugăciunea de „întâmpinare” alături de preoții din Protopopiat. După celebrare s-a rostit rugăciunea de consacrare la Inima Neprihănită a Fecioarei Maria de Fatima, iar grupuri de enoriași (copiii și tinerii de la oratoriul „Colț de Rai” alături de profesoara lor, Carmen Zima, adulții de la Reuniunea mariană „Regina Păcii”) au înălțat diverse invocațiuni și rugăciuni în cinstea Maicii Sfinte. În timp ce corul „Ioan Bușiția”, sub dirijarea domnului Zoltan Boldiș, a intonat cântecele: „În Valea Iria”, „Ave Mari, gratia plena”, credincioșii au trecut prin fața statuetei, adresând Sfintei Fecioare rugăciuni, rugăminți și mesaje.

Această duminică sfântă, binecuvântată de Dumnezeu, s-a finalizat ca și corolar cu Acatistul Născătoarei de Dumnezeu de la Fatima.

Fecioara Maria și-a încheiat pelerinajul din Protopopiat în parohia Pocola, unde părintele paroh Marius Boța a exprimat dincolo de rugăciune, în plus, o recunoștință a comunității față de Maica Domnului, care a mijlocit pentru renovarea și înfrumusețarea bisericii.

6. Și fiindcă suntem „în luna lui Mai”, „surâsul lui Dumnezeu” (Episcopul Ioan Suci) a luminat încă o dată biserica din Beiuș, luni 22 mai, la Liturghia de dimineață, când preoții Zorel și Iosif, au marcat ziua Sfintei Rita așternând, împreună cu credincioși prezenți, petale de rugăciuni și trandafiri la icoana și în amintirea Sfintei.

Întâlnirea tinerilor din Protopopiatul Marghita

O zi cu mult soare. Soare și veselie pentru o sută de copii și tineri. Aceștia s-au întâlnit de data aceasta într-un cadru de poveste la Suplacu de Barcău, astăzi 27 mai 2017.

Cu mic cu mare, în jurul orelor 10.00 au venit împreună cu preoții din parohiile lor. Din Marghita cu pr. Lîț Demian, din Ghenetea cu pr. Cioară Gheorghe, din Cheț cu pr. Vana, din Izvoarele cu pr. Todean, din Nădar-Sărsig cu pr. Ghiulai, din Sarcău-Chioag cu pr. Papiț, din Crestur-Sânlaț cu pr. Cioară Adrian, din Poiana cu pr. Dat.

Copiii au participat la Sfânta Liturghie, în cadrul căreia părintele vicar cu preoții, Chifor Antoniu, a ținut o predică plină de învățături. După ce copiii au luat masa în curtea Bisericii, tinerii de la ASTRU au oferit un program cu jocuri și bună dispoziție. Întâlnirea ter-

minându-se cu o drumeție.

Întâlnirea a fost posibilă și prin sprijinul Biroului Pastoral pentru laici.

Vizita Preasfințitului Părinte Virgil în Parohii

Preasfințitul Părinte Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, însoțit de către părintele Antoniu Chifor, vicar responsabil cu preoții, au efectuat miercuri, 31 mai 2017, o vizită în diferite Parohii ale Protopopiatelor Carei, Supur și Șimleu Silvaniei.

La Carei a avut loc întâlnirea cu preoții Protopopiatului în vederea pregătirii Pelerinajului Statuiei Maicii Domnului de la Fatima, care va avea loc în perioada 10-11 iunie 2017.

A urmat apoi vizita în Parohia Babța, unde Preasfinția Sa s-a întâlnit cu părintele paroh Tudor Dragomir, împreună cu care a vizitat Biserica. La Supur a avut loc vizitarea Parohiei și a familiei părintelui Marius Crișan. A continuat vizita familiei părintelui Cristian Biru din Bobota.

La final au vizitat Parohiile Cehei, Halmașd și Drighiu din Protopopiatul Șimleu Silvaniei. În Parohia Cehei, condusă de către părintele Mircea Ardelean, s-a vizitat șantierul casei parohiale. Iar la Halmașd și Drighiu au fost vizitate Bisericele aflate în construcție, sub grija părintelui Ciprian Burdaș.

Eugen IVUȚ - Biroul de presă

Lansare de cărți la Seminarul Teologic

În cadrul Simpozionului studentesc, eveniment la care au participat seminariști și studenți de la facultățile de teologie de mai multe confesiuni din diferite orașe din România, desfășurat în aceste zile la Seminarul Teologic Greco-Catolic din Oradea, a avut loc vineri seara lansarea celor două volume nou apărute: „Fecioara

ra din Fatima - Episcop Ioan Suciș, ediție îngrijită de Părintele Dr. Cristian Sabău și „Cardinalul Alexandru Todea în dosarele securității” de domnul Sergiu Soica.

În prezența Preasfințitului Părinte Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, prezentarea volumului „Fecioara din Fatima - Episcop Ioan Suciș”, a fost făcută de către doamna profesor Otilia Bălaș împreună cu părintele Cristian Sabău, iar volumul „Cardinalul Alexandru Todea în dosarele securității” de către domnul Ioan Moldovan, directorul Revistei „Familia” și de către domnul Sergiu Soica, autorul cărții.

Printre invitați au fost prezenți și Excelența Sa László Böcskei, episcopul romano-catolic de Oradea, doamna Angela Lupșa, directorul Muzeului și Cetății Oradea, domnul Mihai Jurca, directorul Asociației pentru Promovarea Turismului din Oradea și alți.

Eugen Ivuț - Biroul de presă

Prima Spovadă și Împărtășanie Solemnă cu elevii clasei a III-a B

Din momentul în care intră în școala noastră, copiii iau contact cu viața spirituală. Liturghia copiilor din fiecare vineri, activitățile caritabile și cele de încheiere a comunității, orele de religie, sunt doar câteva din pietrele de temelie ale formării lor.

În fiecare an școlar, elevii clasei a III-a participă la un eveniment foarte important din viața lor. Este vorba despre Prima Spovadă și Împărtășanie Solemnă. În acest an a fost rândul nostru să ne bucurăm împreună de Sfintele Taine mai sus amintite.

Clasa noastră este formată din 28 de copii, 13 fete și 15 băieți, dintre care 27 au făcut Prima Spovadă și Împărtășanie Solemnă. Am început pregătirea din semestrul al II-lea, pentru a putea parcurge cu elevii atât partea teoretică, dogmatică, precum și cea practică, de concretizare a celor învățate prin jocuri și prin activități cu părinții. Responsabil cu această pregătire a fost preotul Paul Popa. Au lucrat după o carte specială pe care le-a oferit-o copiilor, „Pregătire pentru Prima Împărtășanie” și au parcurs teme ca: Despre Dumnezeu, Despre păcat, Poruncile, Sacramentele, Darurile Spiritului Sfânt. Fiecare pregătire cu părintele Paul însemna o parte teoretică urmată de jocuri pentru dezvoltarea unității grupului, a spiritului de echipă, a întraajutorării.

Noi, învățătoarele am contribuit cu adaptarea activităților școlare la temele de pregătire. De pildă, am lucrat la centrul de citire texte cu conținut din Biblia copiilor, accesibilizat, pentru ca noile conținuturi să se asimileze mai ușor (Cele 10 porunci, Patimile lui Isus, Cina cea de taină – Euharistia, Învierea lui Isus și altele). Toate activitățile școlare au avut puncte comune cu

activitățile de pregătire pentru Împărtășanie: dezvoltarea empatiei, a toleranței, a dragostei față de aproapele și nu în ultimul rând cultivarea iertării.

Am rămas surprinse câți oameni din școala noastră ne-au sărit în ajutor pentru a-i pregăti pe copii cât mai bine: profesorul de religie, Traian Ostahie i-a învățat toate răspunsurile la Sfânta Liturghie, precum și cântece religioase. Tot el i-a coordonat pe copii pe parcursul Sfintei Liturghii de duminică. Preotul Sorin Crăciun (părinte la clasă) a venit pe partea de sensibilizare a copiilor și de punere în practică a celor învățate, dar a și avut răbdarea să le asculte întrebările, temerile și să-i lămurească în plus pe partea de înțelegere a Sfintelor Taine. Părintele Gavril Buboi, paroh la Biserica Greco-Catolică „Schimbarea la Față” din Oradea, biserică în care am celebrat Prima Împărtășanie, s-a ocupat de partea de pregătire a părinților pentru a conștientiza valoarea și amploarea acestui eveniment în viața copiilor și în viața familiei creștine. În cadrul ieșirii spirituale organizate la Holod în data de 15 mai, (cu părinți și copii) părintele Buboi a ținut o cateheză cu părinții. Tot dânsul s-a ocupat de organizarea evenimentului în parohia sa, unde ne-a primit cu drag și cu un decor special și a pregătit diplome, cruciulițe și ulterior a oferit gustări copiilor după Liturghia de duminică, 28 mai. Părinții ne-au fost alături pe tot parcursul pregătirii, mulți dintre ei s-au spovedit și s-au împărtășit alături de copii.

La Liturghia în cadrul căreia copiii s-au împărtășit ne-am bucurat cu toții de prezența Preasfinției Sale, Episcop Virgil Bercea. Acesta a rostit cuvântul de învățătură, le-a înmănat diplomele, i-a felicitat și i-a binecuvântat. Afecțiunea sinceră a copiilor pentru episcop s-a văzut în îmbrățișările dezinvolve pe care aceștia i le-au oferit.

Glasurele cristaline ale elevilor noștri au răsunat în biserica plină de lumină și de bucurie. Credincioșii, rudele, părinții, copiii au fost vizibil emoționați. Este un privilegiu să lucrezi și să înveți într-o școală în care formarea caracterului unui om devine obiectiv fundamental!

Mulțumim lui Dumnezeu și tuturor celor care au fost alături de noi la acest eveniment de suflet!

Maria BRISC și Luminița ABRUDAN

Intențiile apostolatului rugăciunii pentru anul 2017

IULIE

Pentru evanghelizare: Persoanele îndepărtate de credință

Pentru frații noștri care s-au îndepărtat de credință: prin rugăciunea noastră și prin mărturia evanghelică, să poată redescoperi apropierea Domnului milostiv și frumusețea vieții creștine.

AUGUST

Universală: Artiștii

Pentru artiștii din timpul nostru: prin operele talentului lor, să-i ajute pe toți să descopere frumusețea creației.

Prima Împărtășanie Solemnă a elevilor din clasa a III-a A

Duminică, 28 mai 2017, la Catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea, elevii clasei a III-a A de la Liceul Greco-Catolic „Iuliu Maniu” și copiii din Parohia „Sfântul Nicolae” au participat la Împărtășania lor solemnă în cadrul Sfintei Liturghii celebrate de către Preasfinția Sa Virgil Bercea.

Sfânta Liturghie a fost deschisă de glasurile cristaline ale copiilor care prin cântecul lor ne-au adus aminte că Isus bate la ușa sufletului fiecăruia dintre noi și El așteaptă cu răbdare ca noi să-I deschidem.

Prin povestioara pe care Preasfinția Sa a prezentat-o, celor mici și celor mari deopotrivă, am înțeles că doar împreună cu Isus suntem fericiți pentru că El ne dă speranță și toată iubirea Sa.

Copiii au animat întreaga liturghie iar momentul Împărtășaniei lor este de o importanță deosebită pentru întreaga comunitate și familie.

Mulțumim celor care s-au implicat în pregătirea și susținerea lor!

Krisztina URSU și Nicoleta POPA

Împărtășanie Solemnă la Parohia Sfântul Anton Carei

Mare bucurie în inimile copiilor, părinților și credincioșilor în această duminică de iunie. Părinții au înțeles cuvintele Mântuitorului și au lăsat pe ai lor copii să vină la Isus, prietenul lor. Această încredere în Domnul a fost răsplătită de Cristos prin faptul că El, Domnul, a binevoit să coboare în inimile lor curate, în Sfânta Împărtășanie cu Trupul și Sângele Său.

Comunitatea noastră a trăit momente de înălțare sufletească, alături de acești copii minunați care, după o pregătire adecvată, au primit în inima și viața lor, pe Cristos Domnul în Sfânta Împărtășanie.

Mulțumim Domnului pentru această bucurie, pentru acest dar minunat și de asemenea mulțumim părinților care au înțeles și îndemnat pașii copiilor lor pe drumul întâlnirii cu Domnul.

Un număr de opt copii au primit în cadrul Sfintei Liturghii de la orele 10.00. PACE ȘI BINE!

Pr.Cristian TIBA O.F.M.Conv.

Vizită pastorală la Carei, de Sărbătoarea Sfântului Anton

Sărbătoarea Sfântului Anton de Padova a fost moment de rugăciune și de bucurie pentru credincioșii din Carei. Curtea conventului a devenit neîncăpătoare pentru sutele de credincioși care au venit cu mic cu mare, să-l cinstească pe Sfântul minunilor. Sfânta Liturghie de la orele 18.00 a fost celebrată de către Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul eparhiei de Oradea, alături de 15 preoți. La sfârșitul Liturghiei, au fost binecuvântați copii și crinii. După ce poporul lui Dumnezeu s-a hrănit cu hrana spirituală a Cuvântului Divin și cu Sfânta Euharistie, au avut parte și de hrana trupească. A fost un moment de înălțare sufletească și comuniune.

Mulțumim lui Dumnezeu pentru ca ne-a dăruit-o pe Maria ca Mamă și pe Sfântul Anton de Padova ca frate. Asemenea lor, și noi trebuie să fim în viața noastră „sare a pământului” și „lumină a lumii”. Mulțumim tuturor celor care într-un fel sau altul au făcut ca această sărbătoare să fie atât de frumoasă. Dumnezeu să răsplătească însutit tuturor celor care au contribuit la această sărbătoare. Pace și Bine!

Pr.Cristian TIBA O.F.M.Conv.

Pregătirea Întâlnirii Mondiale a Familiilor 2018

În perioada 1-3 iunie 2017 s-a desfășurat la Dublin prima etapă a pregătirii Întâlnirii Mondiale a Familiilor ce va avea loc în august 2018 în capitala Irlandei. Pe 1 iunie a avut loc o conferință dedicată familiei în contextul promovării, aprofundării și aplicării „Amoris Laetitia”.

După rugăciunea de dimineață a urmat salutul arhiepiscopului Diarmuid Martin, arhiepiscopul de Dublin și Președintele Întâlnirii Mondiale a Familiilor 2018.

Cardinalul Kevin Farrell, Prefectul Dicasterului pentru laici, familie și viață, le-a vorbit delegațiilor diferitelor conferințe episcopale despre importanța mărturiei familiei creștine astăzi, despre legătura dintre pastorația familiei și comunitatea parohială, despre prioritatea pregătirii pentru căsătorie, promovarea și studiul documentului „Amoris Laetitia”, implicarea laicilor căsătoriți în pregătirea pentru căsătorie, prezentarea viziunii creștine despre căsătorie la toate vârstele și pregătirea pentru căsătorie ca și numai o parte dintr-un drum mai lung de evanghelizare.

A urmat prezentarea programului dedicat căsătoriei și vieții de familie, program redactat după ani de studii și implicarea preoților și laicilor de către Conferința Episcopilor din Anglia și Țara Galilor. Acest program a fost prezentat de Episcopul Peter Doyle precum și de trei laice care au colaborat la dezvoltarea proiectului.

Punctul central al acestui program se referă la 7 etape ale însoțirii spirituale a cuplurilor care se căsătoresc pornind de la întâmpinarea de început cu ascultare și discernământ, continuând cu întâmpinarea în parohie, un curs de pregătire în parohie, aprofundarea relației cu parohia prin conversații și cateheze oportune biblice și spirituale, pregătirea pentru celebrarea propriu-zisă a căsătoriei, celebrarea căsătoriei și culminând cu viața cuplului căsătorit care implică atât bucurii cât și momente mai dificile.

Grupurile de discuții au plecat de la situația actuală din diferitele țări cu privire la pastorația familiei, continuând cu oportunitățile și speranțele pentru viitor, subliniindu-se importanța limbajului cât mai accesibil tuturor, implicarea laicilor alături de preoți în pastorația familiei, responsabilitatea comunității parohiale cu privire la pregătirea căsătoriei.

În cadrul plenarei toate grupurile organizate pe diferite limbi au avut posibilitatea să expună concluziile.

Episcopul Denis Nulty din Irlanda a prezentat concluziile conferinței.

Părintele Timothy Bartlett, Secretarul general al Întâlnirii Mondiale a Familiilor 2018 împreună cu echipa sa au prezentat programul „Să vorbim despre familie, să fim familie”, programul care va cuprinde

o parte dedicată studiourilor de televiziune cu dezbatere, o parte dedicată desenelor animate pentru copii, o parte dedicată evenimentelor live, precum și alte posibilități media. În Irlanda și speră că și în celelalte țări vor fi utile unui program catehetic care va începe în septembrie și va pregăti Întâlnirea Mondială din august 2018.

Noul site dedicat marelui eveniment de anul viitor a fost prezentat de Teresa Menendez iar aspectele organizatorice legate de evenimentul următor a fost prezentat de Anne Griffin, managerul general al întâlnirii.

Ziua de 1 iunie s-a încheiat cu liturghia euharistică în care s-a adus mulțumire Domnului pentru lucrările din această zi.

În prima zi a conferinței un moment foarte important a fost lansarea imnului Întâlnirii Mondiale a Familiilor 2018, „O bucurie pentru întreg pământul” compus de Efrem Feeley. Imnul a fost prezentat de părintele Timothy Bartlett, iar compozitorul împreună cu soția sa a fost felicitat de Cardinalul Farrell și de Arhiepiscopul Martin.

Pe 2 iunie a avut loc vizitarea principalelor locații unde vor avea loc evenimentele Întâlnirii Mondiale a Familiilor precum și o Sf. Liturghie în biserica Colegiului Newman.

Sâmbăta 3 iunie când în Irlanda se sărbătorește Sf. Kevin s-a vizitat vechea Mănăstire de la Glendalough.

Ca și delegați din partea Bisericii Romano-Catolice din România au fost prezenți, pr. Felician Tiba responsabil cu pastorația familiilor în dieceza de Iași și pr. Fabian Măriuț responsabil cu Pastorația Familiilor în Arhidieceza de București. Din partea Bisericii Greco-Catolice din România au participat pr. Mihai Tegzeș și pr. Mihai Vătămănelu OFMConv., responsabili cu pastorația familiilor în Eparhia de Oradea.

Departamentul pentru Pastorația Familiilor Oradea

Întâlnirea Eparhială a Copiilor

Sâmbătă, 3 iunie, în incinta Liceului „Don Ori-one” din Oradea a avut loc a IX-a ediție a „Zilei eparhiale a copiilor”. Au participat peste 1000 de copii din județele Bihor, Sălaj, Satu Mare și Arad. Încă de la început s-au unit în rugăciune prin Sfânta Liturghie alături de PS Virgil Bercea, împreună cu preoții și voluntarii prezenți, sosiți din 10 protopopiate.

După Liturghie copiii au fost îndemnați de către prezentatorii întâlnirii, Carla Maxim și Ovidiu Lazăr, să asculte sfatul Preasfințitului care spune: „schimbându-ne pe noi în bine, prindem aripi, iar apoi schimbăm lumea”. Au fost premiați elevii Andrei Gui pentru desenul reprezentativ de pe tricouri și Mario Tătar pentru desenul de pe diplome.

După prânzul luat împreună, au fost câteva momente artistice și câteva dansuri recreative pentru a pregăti atmosfera pentru mult așteptata întrecere cu jocuri, care au fost pregătite și coordonate de animatori din diverse grupuri și parohii din Oradea.

Entuziasmul copiilor și dorința de a fi cei mai

buni la jocurile pregătite s-a simțit încă dinainte de începerea jocurilor, ei fiind nerăbdători și plini de energie. Toate grupurile au participat la toate jocurile, cei mici fiind bucuroși și recunoscători pentru că s-au putut simți bine împreună, au lucrat în echipă, fiecare contribuind, fiecare știind că este important pentru echipă.

După jocuri s-a revenit în sala de sport a Liceului, unde s-au propus momente artistice, primul fiind un moment de dans Hip-hop, fiind urmat de momente vocale și câteva dansuri. Încheierea momentelor artistice a fost făcută de către prezentatori care au pregătit piesa „Visător” de la Randi, pe care au cântat-o la unison cu toți copiii.

După premierea pe care fiecare a așteptat-o cu sufletul la gură, copiii au fost răsplățiți cu o înghețată numai potrivită vremii toride de afară.

Mulțumiri gazdelor: părintelui Florian, părintelui Mihai, fratelui Nicu, fratelui Mihai pentru implicare și disponibilitate, colegilor de la Biroul Pastoral: Pr. Marius, Laura, Dorin, Ovidiu și Francesca. Mulțumim animatorilor de la Don Orione și Sântandrei, ASTRU, grupului „Allegría”, grupului Dominic Savio, în mod special pentru animarea Liturghiei, Liceului Greco-Catolic, Colegiului „Sfânta Familie”, Seminarului Greco-Catolic și în special părintelui rector Anton Cioba care s-a ocupat de bunul mers al Sfintei Liturghii, părintelui Vicar cu preoții, Antoniu Chifor, părintelui Vicar General, Olimpiu Todorean, care a susținut desfășurarea întregii întâlniri. Mulțumiri și Fraților Hadade, Depozitului de tricouri, Selgros și Direcției de dezvoltare și implementare proiecte (DDIP), Bihor, pentru tot ajutorul.

Carla MAXIM

Al doilea hram pentru Biserica din Chilioara

Prin decretul nr 760 din 08.06.2017, semnat de Preasfinția Sa Virgil Bercea, Biserica parohială greco-catolică din Chilioara, cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”, va purta și al doilea hram, cu titlul de „Sfântul Anton de Padova”. Ziua de 15 august care o comemorează pe Maica Domnului și ziua de 13 iunie care-l comemorează pe Sfântul Anton de Padova sunt considerate ca sărbători speciale și de hram ale acestei Biserici.

Anunțul a fost făcut de părintele vicar general al Eparhiei de Oradea, Olimpiu Todorean, în cadrul liturghiei oficiate în Biserica din Chilioara, duminică, 11 iunie 2017. Alături de părintele vicar general, au concelebrat părintele protopop de Zalău, Valer Părău, părintele paroh Vasile Pop, părintele Ioan Mitre, părintele Alexandru Fiț, precum și diaconii Gheorghe Muste și Marius Matei.

Răspunsurile din cadrul Sfintei Liturghii au fost date de corul Bisericii Sfânta Familie din Zalău, condus de profesorul Grigore Grigoruț. După sfințirea florilor de crin, fiecare credincios a putut săruta relicvele Sfântului Anton, prezente în această Biserică pentru venerare. La final, după îndemnul și invitația de a ne întoarce cât mai des în această frumoasă Biserică, gazdele primitoare ne-au „răsfățat” pe toți cei prezenți cu bucate alese și vorbe frumoase.

Diac. Marius MATEI

Otilia BĂLAȘ

Un gând pentru Episcopul Vasile Hossu

Ori de câte ori gândul nostru îl regăsește pe Preasfinția Sa Vasile Hossu, încercăm aceeași uimire: în cei șapte ani de episcopat, în condiții potrivnice Bisericii noastre Greco-Catolice - Revoluția din 1989 i-a dat libertate, nu și bunurile confiscate - Preasfinția Sa a fost un mare Episcop, deși, prin temperament, contrazicea ideea obișnuită de „luptător”, fiind de o blândețe și bună-tate rar întâlnite. Trebuia să fii în apropierea Preasfinției Sale ca să-ți dai seama câtă bună-tate emana prezența sa.

Ne vine, poate, greu să înțelegem că această „aparentă slăbiciune” a fost singura cale a realizării lucrurilor bune și mari ale Preasfinției Sale, dar așa a fost, Preasfinția Sa nici nu știa altă cale decât urmarea lui Cristos ...

Privindu-i anii de păstorire, îl putem numi un RE-ÎNTEMEIETOR.

Imediat ce a fost numit Episcop, a creat pliante despre Biserica noastră, pe care le-a răspândit în Italia. Încerc să reconstitui mesajul, reușesc doar aproximativ: „SUNTEM ACUM IEȘIȚI DIN CATACOMBE, SUNTEM SĂRACI ȘI SINGURI” ...

Sărăcia amintită de Preasfinția Sa atrăgea atenția la nevoia de dreptate - Sfintele noastre Liturghii se celebrău sub cerul lui Dumnezeu, în arșiță sau ger, nefiindune înapoiate bunurile confiscate în 1948 și împărțite între stat și Biserica Ortodoxă, inclusiv bisericile. Poate se referea și la sufletul uman „despuiat și infirm”, incapabil, după ani de ateism, să fie cu adevărat creștin.

Credem că mesajul a avut ecoul așteptat de Preasfinția Sa, ceea ce știm noi este că surorile italiene din Ordinul „Misionarele Patimii lui Isus” au venit la Oradea în urma acestui pliant. Puținele cuvinte ale pliantului cuprindeau realitate trăită atunci de noi ...

De la această realitate: „SUNTEM ACUM IEȘIȚI DIN CATACOMBE, SUNTEM SĂRACI ȘI SINGURI”, și-a început episcopatul Preasfinția Sa. Simțim că această nemeritată și nedreaptă „singurătate” în care a fost pusă Biserica noastră a fost una din cele mai dure-roase părți ale tragediei declanșată în 1948 ...

Au răspuns chemării laici francezi, care au venit din țara lor, au venit de departe, ca să nu mai fim „singuri...”. Timp de aproape zece ani au predat limba franceză, gratuit, la „Seminarul” reînființat și la „Liceul Greco-Catolic” care a fost deschis.

În predicile de atunci Preasfinția Sa compara timpul nostru cu o furtună distrugătoare care împrăștie oile Păstorului, pustiește viața, dar odată trecută furtuna, toate revin la firescul lor. Nu-l speria „pustiul” din jur, se dăruia cu totul rezidirii credinței și a Bisericii și în șapte ani, a reorganizat Episcopia și Eparhia, a reînființat parohii, a ridicat Mănăstirea Franciscană „Adormirea Maicii Domnului”, a readus Ordinul Franciscanilor Minori Conventuali și Congregația Oblatelor Asumpționiste, a adus și alte Ordine și Congregații, cum sunt „Congrega-

ția Fiilor Divinei Providențe - Don Orione, Congregația Maicii Domnului, Congregația „Frații Scolilor Creștine” și altele, a reînființat Reuniunea Mariană și a făcut pași mari pentru renașterea vieții spirituale. Cu binecuvântarea Preasfinției Sale au apărut revistele „Vestitorul”, oficiosul Episcopiei, și „Calea desăvârșirii”, pentru elevi și tineri. Tot în acel timp a redobândit complexul de clădiri ale „Academiei Teologice” și a putut reînființa Seminarul, a obținut și clădirea fostei „Școli Normale Greco-Catolice” pentru noul liceu pe care l-a deschis.

Priviți Episcopii din Biserica Catolică, se observă o particularitate, indiferent de timpul lor istoric, „alcătuiesc un singur gând, o singură voință. Ceea ce unul începe, ceilalți împlinesc, continuă”, particularitate afirmată și de Școala Ardeleană. În șirul neîntrerupt al Episcopilor noștri greco-catolici, un timp este al Preasfinției Sale Vasile Hossu. Preasfinția Sa știa că nu va reuși să realizeze întregul plan de rezidire a tot ce a fost distrus - îi erau în gând anii și fragilitatea inimii -, dar ne liniștea amintindu-ne că va avea un continuator care va duce la împlinire ceea ce trebuia împlinit.

S-a născut la 17 mai 1919, la Carei, într-o familie cu multă credință. A urmat Liceul „Emanuil Gojdu” și „Academia Teologică” din Oradea. La 4 februarie 1945 a fost hirotonit preot, prin punerea mâinilor P.S.S. Ioan Suci. Momentul sfânt a avut loc în Catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea.

(continuare în pag. 17)

(urmare din pag. 16)

Episcopia l-a numit, pentru început, preot-profesor de religie la Șimleu Silvaniei, apoi la Oradea. Suprimarea Bisericii Greco-Catolice i-a schimbat însă viața: a fost dat afară din învățământ și a devenit ceea ce a trebuit să fie în acel timp: preot greco-catolic în clandestinitate.

În 1952 a fost arestat și condamnat la 10 ani de închisoare pentru apostolatul desfășurat în Biserica interzisă, dar, după doi ani, a fost eliberat. A urmat Facultatea de Litere, în 1956 și-a luat licența și a reintrat în învățământ ca profesor de limba română, dar numai în mediul rural - până la pensionare, la Școala Generală din Traniș, pe Valea Drăganului.

Elevii și părinții l-au îndrăgit, unora le-a fost părinte spiritual. Odată pensionat, a revenit la Oradea, unde Canonul Coriolan Tămâian, Ordinarius diecezan, după sfârșitul Episcopului Iuliu Hirțea, în 1978, îi cere Părintelui să preia conducerea clandestină a Diecezei Unite de Oradea.

Nu-l cunoșteam, dar, ori de câte ori îl întâlneam pe stradă alături de Canonul Tămâian, ne atrăgea atenția deosebită sa distincție. L-am cunoscut ceva mai târziu, în 1988, când nepoțelele noastre gemene au început pregătirea pentru Prima Împărtășanie. Cateheza se făcea la Biserica „Sfânta Maria”, biserica capucinilor dată nouă, greco-catolicilor, de Episcopia Romano-Catolică. Sfințele Liturghii se făceau în limba romană, în ritul latin, iar preotul care pregătea grupul de copii era chiar viitorul nostru Episcop Vasile Hossu.

La 3 martie 1990, Papa Ioan Paul al II-lea îl numește Episcop, iar la 27 mai 1990 a avut loc consacrarea solemnă împreună cu PSS. Lucian Mureșan, celebrată de Înalt Preasfinția Sa Alexandru Todea, de Episcopul Guido del Mestri, reprezentantul Sfântului Scaun, și de PSS. Ioan Ploscaru. Solemnitatea a fost sub cupola cerului, într-un parc din Baia Mare, Biserica Ortodoxă refuzând să înapoieze Catedrala greco-catolică.

Dorul de Sfânta noastră Liturghie, de preoții noștri și în veșminte sărbătorești era foarte puternic, nu l-a putut potoli cele câteva luni de libertate a Bisericii, de aceea nu am simțit oboseala. Orele multe de la plecarea din Oradea și-au lasat urmele doar pe buchetele de flori din mâinile nepoțelilor. Dar Preasfinția Sa le-a primit cu bucurie, plin de grijă părintească pentru fete, pentru oboseala lor. Timpul care a urmat ne-a adus familia în apropierea Preasfinției Sale: rugăciunea în capela deschisă în clădirea Liceului Pedagogic „Iosif Vulcan”, clădire ridicată de Episcopia Greco-Catolică de Oradea, reînființarea Reuniunii Mariane și deschiderea „Liceului Greco-Catolic”, unde am fost profesoară de limba română.

Preasfinției Sale îi plăcea să fie cu persoane de aceeași credință, încrederea îl făcea să-și deschidă sufletul și să povestească întâmplări din viață. Așa am aflat cât de mult îi datora mamei sale, ființa care i-a sădit în suflet credința. Era profund legat sufletește de PSS. Ioan Suci, model de preot, model de sfințenie. A dorit să realizeze un film despre Episcopul Martir și mi-a încredințat

mie această datorie, a insistat, m-a făcut să-i promit ... Nu mi-am ținut cuvântul, la puțin timp după promisiunea făcută, Preasfinția Sa s-a sfârșit. Stiam că punea preț deosebit pe mijloacele moderne de apostolat și așa fi dorit să-i împlinesc dorința. Tot de la Preasfinția Sa am aflat despre momentele de pimejdie prin care a trecut, cum a fost alunecarea de pământ peste casa sa de la Traniș și miracolul salvării, despre suferințele din închisoare.

Era însuflețit de a repune Biserica Greco-Catolică în drepturile ei și de a face bine. Și toate acestea prin acțiuni chibzuite, bine gândite, cu spirit de continuitate.

Multe le-ar fi dorit altfel, dar lua în considerare timpul și căuta cea mai potrivită modalitate. La reînființarea Reuniunii Mariane, căutându-i un nume, a stat un timp pe gânduri, cu stiloul în mână, ar fi dorit să o numească „Imaculata Concepere”, potrivit tradiției din Eparhie, dar s-a hotărât pentru „Neprihănită Zămislire”, fiindu-i teamă că prima denumire nu va fi înțeleasă astăzi. Episcopului Vasile Hossu i-a fost dat să se formeze în preajma Sfinților noștri Martiri Valeriu Traian Frențiu și Ioan Suci, i-a iubit, i-a prețuit, i-a ales „Patroni spirituali ai Reuniunii noastre Mariane”, sufletește însă era foarte legat de Episcopul Ioan Suci.

Cunoscându-i pe toți, îmi dădeam cu ușurință seama ce a deprins de la fiecare. De la PSS. Valeriu Traian Frențiu, conștient sau nu, avea profunzimea celebrării Sfintei Liturghii; de la PSS. Ioan Suci, grija pentru lucru bine făcut. Preasfinția Sa ne povestea că Episcopul Ioan Suci refuza să accepte în almanahurile pe care le edita imagini care nu erau perfecte, le înapoia Tipografiei de trei sau chiar de patru ori și nu-și dădea semnătura decât atunci când calitatea nu putea fi pusă în discuție. La reînființarea „Reuniunii Mariane”, Episcopul Hossu ne-a cerut să lucrăm evidențele cu șabloane, scrisul nostru nefiind estetic și trebuia să fim atenți cu ce lăsăm în urma noastră. Modestia celor ce l-au format s-a așezat peste modestia firească a Episcopului nostru, de aceea mult din ceea ce a fost a rămas necunoscut. Preasfinția Sa stăpâna o largă cultură, trebuia însă observată, nu făcea caz de ceea ce știa, dar, când l-am văzut corectând texte ce urmau să apară în „Vestitorul”, am rămas surprinsă de câtă stilistică știa. Dotat cu inteligență, intervenea cu replici spontane, cu umor care crea buna dispoziție și seninătate. Sensibilitatea sufletească i-a fost adesea rănită de timpuri și de oameni ... Când inima a obosit, Dumnezeu a avut grijă să-i aducă continuatorul așteptat, pe PSS. Virgil Bercea, care i-a fost sprijin și, cu forța tinereții și spiritualitatea Înalt Preasfinției Sale Alexandru Todea, a făcut ca drumul împlinirii în Eparhia noastră să nu cunoască întreruperi, să nu aibă popasuri.

La douăzeci de ani de când Preasfinția Sa Vasile Hossu a plecat în „călătoria cea lungă”, amintirea îl reduce între noi, cu întegul lui suflet, cu credința și bunătatea sa ... Cu timpul de atunci, când abia „eram ieșiți din catacombe, eram săraci și singuri” ... Și Dumnezeu l-a ales să-i fie Episcop ...

Hirotonire de preoți în Catedrala Sfântul Nicolae

Duminica a doua după Sărbătoarea Coborârii Sfântului Spirit (a chemării primilor apostoli) a fost moment de bucurie spirituală pentru credincioșii greco-catolici orădeni și cei veniți din județul Sălaj. În Catedrala „Sfântul Nicolae” din Oradea au avut loc două evenimente de o mare intensitate spirituală: primul moment a fost cel în care șapte seminariști din anul II au depus, în fața Preasfinției Sale Virgil, cererea pentru diaconat și preoție, ca și o pregătire pentru misiunea de slujire la care au fost chemați, și al doilea moment a fost hirotonirea în treapta preoției a doi diaconi.

După Ieșirea cea Mare cu Sfintele Daruri a urmat înconjurarea Sfintei Mese a celor doi candidați la treapta Preoției și rugăciunile de consacrare, urmate de înveșmântarea neo-hirotoniților.

Cuvântul de învățătură adresat de către Preasfinția Sa Virgil, referitor la Pericopa Evanghelică, s-a axat pe „chemare”. „Cu ce chemare i-a chemat Mântuitorul de au lăsat totul? Care a fost motivul pentru care ei au lăsat totul, ce i-a mișcat ca să-L urmeze?”. De asemenea, Preasfințitul Părinte a adus și niște exemple din lume, care s-au întors spre ei înșiși, schimbându-și viața, oameni pe care Domnul îi cheamă pentru a dăruii tot ceea ce este mai bun pentru omenire. Chemarea nu este altceva decât libertate, iubire, bună înțelegere, fericire.

La sfârșitul Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii, Preasfinția Sa, înconjurat de un numeros sobor de preoți, a oficiat Slujba Parastasului pentru sufletul adormitei în Domnul, Florica Duma, credincioasă frecventă a

Bisericii noastre, la împlinirea celor șase săptămâni de la trecerea la Domnul. Au participat la Slujba de pomenire interpreți ai muzicii populare bihorene, cunoscuți și apropiați ai doamnei Florica Duma. La finalul Parastasului, Preasfinția Sa Virgil, episcopul greco-catolic de Oradea a amintit faptul că acum iubita interpretă a folclorului „cântă alături de îngeri în Împărăția lui Dumnezeu”, dând mărire Domnului.

La final, cei doi noi preoți au împărțit Preasfinției Sale, preoților și credincioșilor, binecuvântarea.

Părintele Chiriloaei Matei Claudiu s-a născut la data de 15 mai 1987, în perioada 2002-2006 urmează Liceul Teologic Romano Catolic „Sfântul Francisc de Assisi” din Roman, urmează apoi în perioada 2009-2013 studiile Facultății de Teologie din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din cadrul Departamentului Oradea, urmate de cursurile de master în 2013- 2015 la Oradea și o specializare în Drept Canonic Oriental la Institutul Pontifical Oriental din Roma în perioada 2013-2016. Este căsătorit din 30 iulie 2016.

Părintele Severian, călugăr la Mănăstirea „Sfântul Nicolae” din Șumal, a primit tonsura monahală în 19 august 2012, este originar din parohia Ardud, absolvent al Seminarului și al Facultății de Teologie Greco-Catolică din Oradea și absolvent al unui master la Institutul Pontifical Oriental din Roma.

Eugen Ivuț - Biroul de presă

Întâlnirea eparhială pregătitoare a Anului Pastoral 2017-2018

Întâlnirea eparhială de pregătire a Anului Pastoral 2017-2018, la care au fost invitați toți responsabili cu pastorația, preoți și laici, din întreaga Eparhie, a avut loc în Băile 1 Mai, în zilele de 16-17 iunie 2017.

Întâlnirea a început cu Paraclisul Maicii Domnului, celebrat de către părintele protopop Gavril Buboii, la Parohia Greco-Catolică din Haieiu.

Deschiderea lucrărilor a fost făcută de către părintele Popa Paul, împreună cu echipa Biroului Pastoral unde s-a subliniat faptul că scopul întâlnirii este acela de a împărtăși experiențele pastorale desfășurate până în prezent, a face o analiză obiectivă a acestora urmată de creionarea împreună a obiectivelor pastorale ale Anului Pastoral 2017 – 2018, calendar care să se concretizeze până la sfârșitul lunii septembrie 2017, și care să țină cont de realități, idei constructive, idealuri și posibilități.

Fiecare protopopiat al eparhiei și câteva asociații au descris activitățile desfășurate, punctând atât rezultatele cât și greutățile pe care le-au întâmpinat în anul pastoral prezent.

Ziua a doua a început cu Sfânta Liturghie celebrată de către Preasfințitul Virgil Bercea, care i-a încurajat pe cei prezenți „să nu arunce mărăgăritarele”, să-i înțeleagă pe cei din jur, să nu-i judece și să nu-i acuze, ci mai degrabă să pună în valoare și în practică Cuvântul Domnului.

După ce următoarele asociații și grupuri au descris activitățile lor a urmat împărțirea pe ateliere de lucru. Acestea au încercat să concretizeze activitățile, iar apoi au prezentat activitățile pe care intenționează să le pună în practică în Anul Pastoral 2017 - 2018.

Părintele Vicar General, Olimpiu Todorean, a propus ca în cadrul întâlnirilor să se pună în primul rând accent pe unitate, înainte de diversitate și a amintit temele următorilor ani pastorali: 2017 – 2018 – „Speranță și mântuire”, respectiv 2018 –

2019 – „Iubire și slujire”.

După ce a ascultat munca desfășurată în cursul dimineții pe ateliere, Preasfințitul Virgil Bercea a amintit faptul că nici o categorie de vârstă a enoriașilor, tineri, familii, vârsta a treia, nu reprezintă o problemă ci o provocare care ne cheamă să fim coerenți în munca de zi cu zi, nu doar la evenimente și sărbători, încurajând preoții să-și facă un program pastoral pe care să-l urmeze cu dăruire, oferind astfel enoriașilor un reper constant și convingător.

În încheiere dânsul a atras atenția asupra faptului că centrul unei parohii este preotul care este sfătuit să nu obstrucționeze nici o acțiune laicală, ci să încurajeze familiile și persoanele care au disponibilitatea de a se implica în activitățile legate de biserică. Practic, spunea dânsul, biserica nu este o simplă construcție din zidărie ci o Comunitate iar buna comunicare este de natură să mențină o legătură strânsă în parohii. O precizare importantă a fost aceea legată de faptul că punctul central în activitatea Bisericii este Sfânta Liturghie, izvorul de la care pornesc celelalte rugăciuni, preoții fiind încurajați să nu uite de Liturghia zilnică.

Laura OLOGU

Festivalul de operă Virginia Zeani

La Târgu Mureș a avut, joi, 22 iunie 2017, deschiderea Festivalului de operă Virginia Zeani. Festivalul este organizat sub îndrumarea domnului director general Marian Jurgiu și va dura patru zile.

În satul natal al doamnei Virginia Zeani, Solovăstru, a avut loc un moment festiv dedicat decernării titlului de cetățean de onoare al localității, urmat de deschiderea unei expoziții temporare la Muzeul Etnografic „Anton Badea” din Reghin.

Festivitățile au continuat la Palatul Culturii din Târgu-Mureș, în Sala Oglinzilor, cu deschiderea oficială a festivalului la care au luat cuvântul autoritățile locale și județene al orașului Târgu-Mureș, precum și Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea.

Eugen IVUȚ - Biroul de presă

Invitație: Universitatea de vară

„Mi-a făcut lucruri mari Cel Atotputernic” (Lc 1,49). Călăuziți fiind de versetul evangheliei și de tema acestui an, „Credință și discernământ”, vă invit să participați la Universitatea de Vară, organizată de către Biroul Pastoral Eparhial pentru Laici la Vila Sântana din Sânmartin, în perioada 17 – 20 iulie 2017. Scopul acestei activități este de a oferi sprijin uman, moral și creștin adolescenților, care sunt ferestre deschise spre viitor.

Universitatea de vară dorește să propună participanților o serie de cursuri de formare (*Liturghia în viața creștinului și importanța sacramentelor; Biblia, izvor al fericirii; Istoria Bisericii; Tânărul și Biserica*) împreună cu momente de spiritualitate, culturale, recreative și nu în ultimul rând de socializare. La această activitate sunt invitați să participe tinerii cu vârsta cuprinsă între 14 și 25 de ani.

Haruri și binecuvântări de la Domnul!
Vă așteptăm cu drag!

† VIRGIL BERCEA
Episcop

Vă rugăm să confirmați participarea la Biroul Pastoral, până la data de 07 iulie 2017.

Drăgești - prima biserică franciscană greco-catolică din România

Cu ocazia sărbătoririi Sfântului Anton de Padova, frații franciscani din Oradea au organizat pelerinajul anual de la Drăgești, județul Bihor, unde acest sfânt este patronul spiritual al comunității. De 20 de ani, Sfânta Liturghie se desfășoară în sala căminului cultural pentru că biserica noastră, ridicată cu mari eforturi umane și materiale, este folosită de frații ortodocși. În această duminică, de 11 iunie, este închisă. Așa a fost și anul trecut, lăsând o durere în sufletele noastre, a credincioșilor greco-catolici.

Părintele Blăjuț Mihai, împreună cu părintele Robu Iulian, au știut să transmită spiritul sărbătorii, vorbind minunat despre anii petrecuți de Sfântul Anton la Camposampiero și mesajul evanghelic mereu actual de a ne converti spre Domnul Isus Cristos, pentru a ne pregăti a ajunge în Împărăția Sa, adică în Paradis.

Momentele liturgice au fost animate de talentații tineri din grupul Allegria: Demian George, Goția Ștefana, Nicoricu Alexandra, Somolan Darius, Pop Lucian, Vizer Ștefan. La finalul ceremoniei s-au binecuvântat copii și crinii, s-au ridicat rugăciuni către Sfântul Anton, mare făcător de minuni, iar părintele paroh a miruit toți credincioșii și a dăruit flori de crini.

Cu această ocazie, am aflat că s-au împlinit, în luna mai, 90 de ani de la aprobarea Congregației pentru Bisericile Orientale de a se pregăti preoți în rit oriental din Ordinul Franciscan Conventual pentru a ajuta Episcopia Greco-Catolică.

La cererea Episcopului Traian Frențiu, franciscanii moldoveni au venit în 1929 și au primit trei din cele

mai grele și părăsite parohii ale Bihorului: Drăgești (fr. Dominic Niculăeș), Gruilung și Dicănești (fr. Ion Gârleanu). După șapte ani, erau 6 frați cu mai multe biserițe ridicate și cu falnica biserică din Drăgești decretată loc de pelerinaj în cinstea Sfântului Anton de Padova.

Papa Pius al XI-lea a înzestrat acest Sanctuar „in perpetuum” cu Indulgență pleneră „Toties Quoties”, în ziua de 13 iunie și duminica apropiată. Biserica s-a sfințit în 14 iunie 1936, devenind un cunoscut și important loc de pelerinaj în toată regiunea, până în 1948.

Calde mulțumiri fraților franciscani care au fost și care mai sunt pe aceste meleaguri românești. Pace și bine!

Othilia GROZA

